

LEVEN OP ANDERE WERELDENDiscussiebijeenkomst 24-03-1958 Den Haag

Wij zullen dan deze avond discussiëren over leven op andere werelden. En - zoals u zult begrijpen - is dit eigenlijk een strijdvraag. Op deze aarde wordt vooral in de laatste tijd onnoemelijk veel gespeculeerd omtrent hetgeen zich bevindt achter de grenzen van de lucht; over wat zich ergens in de ruimte zou kunnen bevinden. Nu is daaromtrent nog niets definitiefs vastgesteld. Vandaar dat wat men op aarde daaromtrent zeggen kan ten hoogste berust op een hypothese, dan wel - met een enkele uitzondering dus - op waarnemingen op grote afstand. Dit betekent, dat veel van hetgeen ik u deze avond zal zeggen, niet controleerbaar materiaal is. Allereerst echter wil ik trachten voor u aannemelijk te maken, dat er andere bewoonde werelden kunnen zijn en verder, dat - zo daar leven bestaat - dit niet altijd hoeft te beantwoorden aan de eisen, die wij hier op aarde daarvoor stellen.

Wij weten, wanneer wij omhoog schouwen naar de hemel, dat het aantal sterren dat wij zien slechts een zeer gering gedeelte is van datgene, wat zich werkelijk in de ruimte bevindt. Verder kunnen wij aan de hand van de laatste berekeningen op aarde vaststellen, dat er andere sterren zijn, die planeten hebben. Nu is technisch deze vaststelling slechts voor enkele sterren inderdaad mogelijk. Maar op grond van hetgeen wij daarbij waarnemen mag gesteld worden, dat het zonnestelsel niet een uitzondering maar een veel voorkomende conditie is, die dus overal in het Al zich kan herhalen. Dit houdt in, dat er planeten zijn. Maar een planeet is zonder meer nog niet bewoonbaar. Een planeet moet aan de volgende eisen kunnen beantwoorden, wil een redelijk hoogstaand leven zich daar kunnen ontwikkelen:

In de eerste plaats moet de planeet voeding leveren; zij moet elektrische velden en krachten leveren in een zodanige verhouding, dat straling op die planeet kan doordringen; verder moet zij bij voorkeur een atmosfeer bezitten. Gezien het feit dat van de planeten, die wij in het zonnestelsel kunnen beschouwen, er slechts één is, die niet aan deze eisen beantwoordt en dit door een te nabij de zon gelegen zijn, is het redelijk aan te nemen, dat tenminste bij één op de tien stelsels van ster plus planeten, zoals die in de ruimte bestaan, één planeet aanwezig zal zijn, die op enigerlei wijze leven kan baren en dragen. Verder aannemende, dat één op de duizend sterren planeten voortbrengt, komen wij tot de conclusie, dat in het Al zich een betrekkelijk groot aantal bewoonde werelden zou kunnen bevinden.

Het is noodzakelijk, dat wij hiermede beginnen. Natuurlijk, leven zal onder voor ons volledig vreemde condities mogelijk zijn. Ik denk hier b.v. aan Luna (aan de maan, die deze aarde omcirkelt). Aannemende, dat nog niet alle gassen, alle atmosfeer verdwenen is - iets wat op aarde niet vaststelbaar is - zouden eventueel in sommige trechters, in een zeer lichte atmosfeer, wezens kunnen bestaan. Waarschijnlijk wezens, die gevleugeld zouden zijn en die voor voeding zich hoofdzakelijk op chemicaliën zouden moeten werpen. Wanneer we echter de verdere condities nagaan, komen wij tot de conclusie dat een dergelijk leven op de maan praktisch onaanvaardbaar is, vooral waar het zeer zeker geen leven kan zijn met een zeer hoog intellect, dus een levend wezen, dat voor ons belang heeft.

Willen we echter wat verder gaan kijken, dan vinden wij de planeet Mars. De planeet Mars is één van de weinige - ja, ik meen zelfs de enige planeet - waarvan de wetenschap aannemelijk heeft gemaakt, dat er leven bestaat. Dit leven zou van een plantaardige geaardheid zijn en - met een betrekkelijk snel opbloeien tijdens de zomerperiode - in voor- en najaar mogelijkerwijze vrucht kunnen dragen. Dit is vaststelbaar, wanneer men met de grotere telescopen kijkt en kleurveranderingen ziet, die zich van de pool uit langzaam naar de equator uitbreiden.

Nu is een plantenleven iets, waarover te discussiëren is, want mos - zoals we dat op de toendra vinden - is evenzeer plantenleven als een machtige sequoia of ceder, die duizenden jaren oud is. Mars echter - dat weten we zeker - is een planeet met een betrekkelijk ijle atmosfeer. Zuurstof is er aanwezig, zij het in verhoudingen, die het voor de mens moeilijk zo niet onmogelijk zouden maken om daar zonder hulpmiddelen zich te bewegen en voort te bestaan. Bovendien weten wij, dat het afnemen van de atmosfeer rond een planeet stralings aanmerkelijk bevordert. Er dringen dus meer stralings door. Zelfs het feit dat Mars verder van de zon is gelegen dan de aarde, neemt

niet weg, dat de stralingsintensiteit op die oppervlakte aanmerkelijk groter moet zijn - vooral wat betreft de harde stralen - dan op aarde.

Dan de vraag: Is er water? Want wanneer wij een zuurstofomzetting hebben, dan denken wij al heel gauw aan plantengroei; plantengroei - water. Er is inderdaad water aanwezig in de poolkappen, maar er zijn geen kenbare of waarneembare zeeën. De kanalen, waarover vroeger zoveel werd geschreven, blijken bij meer moderne waarneming te bestaan uit grote ravijnen, keteldalen, die in een zekere sequentie zich a.h.w. bewegen over de planeet zelf. Het zou zelfs mogelijk zijn aan te nemen, dat deze z.g. kanalen overeenstemmen met het verschijnsel, dat wij ook zien wanneer modder droogt in de zon. Ook dan ontstaan nl. reeksen van barsten en daaronder bevindt zich het meer vochthoudende. Het zou helemaal niet zo dwaas zijn om aan te nemen, dat ook op Mars deze z.g. kanalen - dus ravijnen van betrekkelijk grote diepte, (ik stel mij voor, dat vele daarvan vergeleken kunnen worden met uw Grand Canyon en dat ze dus wel een zeer grote oppervlakte op de bodem hebben) aanmerkelijk andere atmosferische condities zullen kennen dan boven op de eigenlijke korst. Verder stel ik mij voor, dat - zo boven al leven kan ontstaan en kan voortbestaan - juist beschermd tegen de grote winden, die rond de planeet Mars voortdurend jagen, beschermd tegen de al te grote neerslag van zand, ongetwijfeld hogere vormen van leven tot ontwikkeling zouden kunnen komen. Tot zover zult u ongetwijfeld mij kunnen volgen. Tot zover was nl. mijn betoog wetenschappelijk aanvaardbaar.

Nu moet ik echter een ogenblik de wetenschap een klein beetje terzijde stellen en trachten u feiten mede te delen, die niet op fantasie berusten, maar die op aarde niet waarneembaar zijn. In de eerste plaats: Mars, als planeet veel ouder zijnde dan de aarde, heeft leven gedragen zoals ook de aarde dit draagt. Dit impliceert niet, dat de menselijke vorm volledig werd gereproduceerd. Het impliceert wel, dat bepaalde rassen daarop tot een zeker intellect kwamen, tot een zelf beoordelen en een hanteren van materie; eigenschappen, die wij voor de mens bepalend achten, wanneer u uw eigen wereld beziet. Hieruit volgt, dat zelfs in de periode, toen de aarde nog bevolkt werd door de grote sauriërs, op Mars beschavingen kunnen hebben bestaan, maar dat deze waarschijnlijk reeds in die tijd deterioreerden, achteruit gingen. De praktijk leert ons, dat wanneer bij een volk de voortplanting langzaam maar zeker achteruit gaat, de levenscondities moeilijker worden en men meer en meer op een kunstmatig milieu is aangewezen, over het algemeen de zedelijke en morele normen afzakken, terwijl ook de weerstand en de vindingrijkheid van het ras langzaam terugloopt. Op grond daarvan durf ik te stellen, tevens mijn eigen waarnemingen daaromtrent in aanmerking nemende: op Mars is geen heersend of verstandelijk ras meer aanwezig, dat op de planeet zelf geboren is.

Dit laatste impliceert, dat er dus nog wèl denkend leven aanwezig is. Ofschoon dit enigszins buiten mijn eigenlijk betoog valt, wil ik daarom gaarne hier tevens bevestigen, dat zich thans op Mars een - zij het niet zeer grote - nederzetting bevindt van wezens, wier origine in een ander sterrenbeeld heeft gelegen. Deze bewoners van een planeet, oorspronkelijk in Andromeda, zijn door reeksen van toevallige omstandigheden in dit zonnestelsel gekomen en hebben zich op deze planeet gevestigd, waar deze de minste gevaren opleverde voor een voortbestaan onder voor hen primitieve condities. Het is niet mijn bedoeling om daarop op het ogenblik verder voort te gaan.

Wanneer wij aan de andere kant b.v. Venus zien (we zijn wederom in de buurt van de aarde en kunnen dus hier waarnemingen aanhalen), dan valt ons allereerst op, dat de buitenste laag van de atmosfeer uit metaalgassen en edelgassen bestaat. Hierbij is dus een zeer hoge temperatuur. Zou deze temperatuur zonder meer door de gehele atmosfeer worden voortgezet, dan is geen leven in de zin, waarin de mens dit kent, acceptabel aan de oppervlakte van die planeet. Gelukkig echter hebben we voorbeelden, die ons duidelijk maken, dat dit lang niet noodzakelijk is. Ook de buitenste laag van de aardatmosfeer bevat thans nog bepaalde edel- en metaalgassen (dus gasvormige metalen). Het feit dat zij zich daar thans nog bevinden ondanks het feit, dat de aarde begint af te koelen en haar rotatie aanmerkelijk vertraagd is, maakt het toch wel aanvaardbaar, dat vroeger deze atmosferische laag groter is geweest, sterker en lichter. Nemen wij aan, dat dus op aarde deze toestand eens heeft bestaan, dan behoeft het aanwezig zijn van een dergelijke atmosferische mantel zeker niet alle leven onmogelijk te maken. Integendeel, het is zeer goed mogelijk, dat juist een dergelijke buitenlaag van de atmosfeer regulerend kan werken op de temperaturen van de daaronder gelegen gebieden. Toch is Venus een jongere planeet, d.w.z. een meer actieve planeet dan de aarde. Dientengevolge zullen we daar over het algemeen vinden: een dikke atmosfeer met een bijna voortdurende regenval; moerassen en zeeën met in verhouding weinig vasteland, veelal in eilandvorm. Vulkanische gebieden zijn daar ongetwijfeld ook aanwezig. Hierbij moet gedacht worden aan voortdurend werkende vulkanen, zoals deze in de vroegste geschiedenis der aarde bestaan hebben. Toch bevond in een dergelijke periode zich op aarde reeds leven, dat aanmerkelijk minder primitief was, dan men zou denken of verwachten. Want

gedurende dergelijke perioden hebben zich de eerste landdieren op aarde reeds geformeerd en hun eerste ontwikkelingsfase doorgemaakt. Aan het einde van deze periode op aarde zien wij vertebraten, dus ruggegraat-bezittende dieren.

Ik geloof, dat er geen enkele reden bestaat om voor Venus deze mogelijkheden af te wijzen. Mijn conclusie is dus: Op Venus zal zich tenminste een dierlijk leven bevinden. Wat zal er echter waar zijn van de Venusmens, zoals die op aarde soms gedroomd wordt? Schrijvers van wetenschappelijke sprookjes bevolken deze planeet met groen-gehuide, wonderschone, jonkvrouwen, op zoek misschien naar een eerste Adam om in dat paradijs de nodige verwarring te stichten. Andere schrijvers zien liever die wereld bevolkt met vreemde tentakels-zwaaiende wezens, die op een meest griezelige manier met supermoderne apparatuur werkend de aarde, ja, hele sterrenstelsels bedreigen. Het is logisch, dat geen van deze beide vormen voor ons acceptabel kan zijn. Integendeel, wij moeten aannemen, dat een groot gedeelte van de daar thans levende wezens waterwezens zijn of - op zijn gunstigst genomen - amfibieën. Van grote beschavingen behoeft er geen sprake te zijn. Toch kunnen wij erop wijzen, dat reeds 150.000 jaar geleden mensen primitieve beschavingen vormden, waarbij dorpen en steden werden gebouwd en zelfs primitieve industrieën klaarblijkelijk aanwezig waren. Wij mogen dus aannemen, dat een primitieve vorm van inheemse cultuur kan bestaan op sommige gebieden van Venus.

Nu echter vinden wij daar vreemd genoeg - en dit ligt dan weer buiten het eigenlijke betoog - wederom dezelfde hooggevoerde wezens, die wij op Mars hebben aangetroffen. Zij hebben daar nederzettingen gebouwd en zijn klaarblijkelijk in staat zich onafhankelijk te maken van de grote regenval en de stormen, die op Venus het klimaat zozeer bepalen. Zij schijnen daar in een goede welvaart te kunnen leven en zelfs de moeilijkheid om in en uit te treden uit deze atmosfeer overwonnen te hebben.

Nu wil ik echter nog wat verder van huis gaan. En dan komen wij bij planeten, die b.v. een methaan-atmosfeer hebben. U weet wel, methaan dat buitengewoon heerlijk ruikende gas, dat uit stilstaand water soms in grote bellen pleegt op te stijgen. Een aardmens zou bij het betreden van zo'n wereld onmiddellijk vluchten en zeggen: "Jongens, laat ons heengaan, want hier stinkt het me te veel." Maar de vraag is nu niet: "Is dit een omgeving, waarin een mens kan leven", maar "Is het een omgeving, waarin leven mogelijk is?" En dan grijp ik o.a. naar de microcultures, die hier op aarde in verschillende laboratoria zijn onderzocht.

- a. Het blijkt, dat vele levensvormen niet in de eerste plaats afhankelijk zijn van ademhaling voor hun omzettingsprocessen.
- b. Sommige levende wezens blijken niet eens een atmosfeer te behoeven om voort te kunnen leven.
- c. Er bestaan verschillende cultures, die alleen in voor de mens dodelijke gassen welig kunnen tieren. (Dit zijn overigens bacteriën, die buiten het menselijk lichaam b.v. niet kunnen bestaan.)

De conclusie, die we hieruit trekken is logisch: Ook een andere omzettingsvorm dan de op aarde bestaande kan leven voortbrengen, leven in stand houden.

Nu komen wij wel direct voor het bezwaar te staan van de zwaartekracht. Wanneer wij denken aan grote planeten als Jupiter, Saturnus, Neptunus misschien, dan realiseren wij ons, dat de mens, die daar een voet aan de grond zou trachten te zetten, door de zwaartekracht zelf volledig verbrijzeld zou worden (zelfs wanneer die niet geheel met de massa in overeenstemming blijkt te zijn volgens aardse normen). Maar wanneer een mens geleerd wordt van begin af aan onder een zekere druk te leven, hetzij hoger of lager dan de doorsnee-mens deze kent, blijkt een aanpassing mogelijk. Zelfs de mens kan onder condities leven - na voldoende training - waarbij anderen niet meer kunnen voortbestaan. Wanneer deze training van jongs af aan begonnen wordt, blijkt de adaptabiliteit van de mens zodanig groot te zijn, dat zij onze verwondering wekt.

Nu is de mens een zeer gecompliceerd wezen. De primitieve levensvormen, de eencelligen en dergelijke echter, zullen ongetwijfeld veel meer aanpassingsvermogen bezitten dan een mens. De organismen, daaruit groeiende, ongetwijfeld ook. Conclusie: Ook op deze grote en zware planeten kan leven bestaan. Ook hier kan leven tot ontwikkeling komen, dat de menselijke graad bereikt, dan wel overtreft. Zeker is echter ook, dat deze wezens met hun materieel, met hun weten en kunnen, nooit in staat zullen zijn b.v. op deze aarde te landen en hier te leven. Zij zouden het slachtoffer worden van een aardkorst, die te dun is om hen te dragen. Het klinkt misschien allemaal erg fantastisch, maar ik geloof toch wel aanvaardbaar.

En nu ga ik een stapje verder en kom ik op het gebied van het geloof terecht. Want ook het geloof heeft in dit onderwerp aardig wat mee te spreken. Is het aanvaardbaar, dat een God, Die een

heelal schept met zovele sterren, met zovele planeten slechts één planeet zou gebruiken om daarop leven mogelijk te maken? Het is voor ons moeilijk om onze Schepper te beoordelen. Toch meen ik volkomen gerechtigd te zijn hier een "Neen" uit te spreken. Ik geloof niet in een God, Die slechts één zandkorrel, te midden van een oceaan van ruimte, met leven bezielt. Ik geloof niet aan een God, Die uitzonderlijke wetten zou scheppen voor slechts één planeet. Ik neem aan, dat - zoals natuurkundige wetten praktisch overal toepasselijk blijken te zijn - ook de wetten, die leven tot aanzijn brengen, overal gelijk gelden. Ik neem verder aan, dat de condities, die voor dit ontstaan van leven noodzakelijk zijn - zij het niet in de tijd gelijk - praktisch overal waar een planeet bestaat, die levensvatbaarheid geeft, eens zullen voorkomen. Dan moet ook ons heelal volledig bewoond zijn. Maar wat voor wezens kunnen wij ons daar dan voorstellen? En nu moet ik helaas verdergaan in voor u fantastische beelden.

In de eerste plaats: De menselijke vorm heeft zich ontwikkeld uit de totale situatie op aarde; en zelfs de wijze, waarop de voorvaderen van de mens door de omgeving werden bedreigd, heeft het zijne ertoe bijgedragen hen te vormen tot wat zij zijn. Op andere planeten echter zouden andere vormen onder dezelfde condities leven. Waarom niet een andere planeet met denkende, sprekende en levende honden of katten, die dan echter noodzakelijkerwijze ook in plaats van poten handen zouden moeten ontwikkelen, waardoor hantering mogelijk is. Een beschaving, die het menselijke te boven gaat zonder de mogelijkheid althans primitieve structuren uit te voeren bestaat m.i. namelijk niet. Zonder techniek als criterium te stellen voor het mens-zijn dezer levende wezens, meen ik, dat een zekere primaire kennis aanwezig moet zijn; dat een zekere primaire hanteringsmogelijkheid voor het vormen van een beschaving noodzakelijk is.

Dan komen wij in de eerste plaats voor de vraag, of overal de wezens, die op het land leven, nu deze gunstige condities gekend zullen hebben. Of niet op andere werelden insecten zullen bestaan, die overwonnen hebben, waar b.v. op aarde de mieren hun beschaving hebben zien deterioreren door een te grote en te streng georganiseerde groepsgemeenschap, een te grote ingeboren wetmatigheid. Ik geloof daarop bevestigend te kunnen antwoorden. Ik meen zelfs - gezien de levenscondities op vele planeten - dat aangenomen kan worden, dat een betrekkelijk groot aantal der levende wezens in de ruimte op aarde tot insecten zouden worden gerekend, ook wanneer hun pantsers misschien niet altijd van chitine zijn gemaakt maar uit andere stof. Deze insectachtige wezens zullen ongetwijfeld andere steden bouwen dan de mens. Ze zullen op een geheel andere wijze leven, andere wetten en een andere moraal kennen. Toch zullen zij denken en verantwoordelijkheidsbesef hebben en zeker weten welke plaats zij dienen in te nemen in de maatschappij.

Aan de andere kant zouden ook de waterbewoners op sommige planeten een zeer goede kans maken. Of moet ik zeggen: vloeistof-bewoners? Dat is misschien juist. Want water in de samenstelling, waarop het hier in de wereldzeeën voorkomt, zal niet overal elders zo worden aangetroffen. Ook daar kan natuurlijk een leven ontstaan, dat langzaam maar zeker de meest juiste vorm voortbrengt voor hanteringen in het water en verder ook het zich bewegen. Want ook beweeglijkheid is voor het ontstaan van een menselijk bewustzijn schijnbaar praktisch noodzakelijk. Conclusie: Deze wezens zullen ongetwijfeld poliepachtigen zijn. Hier zullen de tentakels, waarmee de wetenschappelijke verbeeldingsverhalen zo gaarne schermen, aanwezig zijn. Ik neem echter niet aan, dat zij onontbeerlijk blijken, wanneer een dergelijk ras zich gaat begeven op het vasteland. Ook mengvormen daarvan zouden dus aanvaardbaar zijn in de ruimte.

De plaatsing van menselijke ogen, menselijke ademhalingsorganen, een menselijke mond, de wijze van menselijke voeding, is zeker op deze aarde algemeen. Behoeft dit echter op andere werelden een gelijk beeld te ontwerpen? Ik wil niet zover gaan, dat ik ga spreken over wezens, die uitgerust zijn met een ingebouwde deur, waardoor zij hun voedsel ter vereenvoudigde vertering binnen hun lichaam plaatsen. Maar er zijn wel wezens, die door een deel van hun wezen te stulpen over het voedsel en dit zo daarin te brengen, hun voedsel tot zich nemen. Nu weet ik toevallig, dat inderdaad dergelijke wezens met een betrekkelijk hoog beschavingspeil in de ruimte bestaan. Voor u blijft het natuurlijk een fantasierijk beeld.

Wanneer we nu al die vormen zo bespreken, kom ik in de verleiding om een ogenblik te grijpen naar uitspraken, die op aarde zo algemeen zijn. Hier op aarde denkt men, dat wanneer er een ras uit de ruimte tot deze wereld zal komen, dit een ras moet zijn van grote beschaving, moreel hoogstaand en wat dies meer zij. Is dat echter noodzakelijk? Kan een ras, onder geheel andere condities gegroeid, in een geheel andere staat van ontwikkeling, aan de morele concepten van deze wereld ook maar enigszins tegemoet treden? Bestaat er enigerlei mogelijkheid buiten een zeer groot toeval, dat een ras, langs gelijke ontwikkelingslijnen als de aardmens gegaan, verder komt en zo in staat is de mens op te heffen tot een ander bestaan? Persoonlijk meen ik deze vragen te

mogen ontkennen. Ik geloof niet in de demonische bewoner van andere werelden, die hier komt om de mensheid uit te roeien; ik geloof evenmin in een mentaliteit, die volkomen onzelfzuchtig zal trachten de wereld op te bouwen en daarbij bovendien nog in staat is om als supermens naast de mens te treden. Dit lijken mij absurditeiten.

Wel kan ik mij voorstellen, dat tot op zekere hoogte een contact tussen de mens en andere werelden en wezens van andere werelden mogelijk is, maar dan moet er toch een gemeenschappelijk goed zijn, een gemeenschappelijk bewustzijn. Zonder dit is geen mededeling mogelijk. Er moeten gemeenschappelijke waarden aanwezig zijn, en bovendien een gemeenschappelijk medium, waardoor hieraan uitdrukking kan worden gegeven. (Medium is middel; dit voor degenen, die hier denken aan een medium zoals ik thans gebruik; dit is dus lang niet noodzakelijk.) Dan vragen wij ons af: Op welke wijze zullen zich de mededelingen ontwikkeld hebben?

Rond ons ziende op aarde ontdekken wij, dat betrekkelijk weinig wezens geluiden gebruiken als voornaamste mededelingsorgaan, als middel om met elkaar in contact te treden. Veelal heeft het geluid in de eerste plaats de taak tot attentie te roepen. Daarnaast blijken lichaamshoudingen, reacties, kloppcontact, ja, zelfs telepathie vaak in de plaats te treden van de menselijke spraak. Er is geen enkele reden om aan te nemen, dat andere rassen ook nu net als de mens een taaltje spreken. Wat dat betreft, zijn de ongetwijfeld geestige dromen omtrent een zekere mijnheer Momus, die ergens op de maan woont, dus wel volkomen uit de zeer artistieke lucht gegrepen. Een maan-mens kunnen we ons in de eerste plaats al niet voorstellen. Maar iemand, die over voldoende organen beschikt om de menselijke spraak volledig te imiteren - zelfs indien daar voor het buitengewone tintje een reeks taalkundige verdraaiingen aan worden toegevoegd - lijkt me niet acceptabel.

Welke middelen staan dan de mens ten dienste, wanneer hij in contact wil treden met wezens van een andere planeet? In de eerste plaats zou men zeggen: het gebaar. Maar dat is moeilijk. Want hetzelfde gebaar, dat voor u vrede betekent, kan voor een ander aanval betekenen. De houding, die voor u vriendschap is, is misschien voor de ander een verschrikkelijke grijns. Ik kan mij voorstellen, dat de liefvallige glimlach, waarmee de laatste schoonheidskoningin van Amerika of Europa de eerste bezoeker van buiten de aarde tegemoet treedt, voor deze - gezien de ontblote tanden - een dreiging is, dat hij zo dadelijk verslonden wordt. Wij mogen dus nooit in deze mededelingen ons eenvoudig vastgrijpen aan hetgeen de mens kent.

Nu blijkt echter, dat er bepaalde wetten bestaan, die uit te drukken zijn in tekens en regels. En deze zullen ongeveer gelijk zijn op elk punt van de ruimte. Ik denk hier aan elke formulering, die de verhouding van dimensies t.o.v. elkaar aangeeft. En ik vrees dus wel, dat het eerste contact met wezens van buiten de ruimte zou moeten bestaan - zij het dan dat dit telepathisch zou kunnen geschieden - in een uitwisselen van meetkundige reeksen, die nog niet eens met getallen kunnen worden uitgebeeld, maar alleen met simpele tekens. Wanneer echter op deze wijze een contact is gekregen, wordt de mogelijkheid geschapen om gebaren te vergelijken. Zodat de aanvulling van het eerste mathematische contact over het algemeen - en hier spreek ik ook niet in het wilde weg, want dit is in andere delen van de ruimte reeds gebleken zo te zijn - plaats vindt door gebaren. Na deze gebaren komt daar, waar klank gebruikt wordt, ook de klank bij. Daar waar contacten gebruikt worden - dus aanrakingen of een soort kloppsignalen - zullen we ook deze tot uiting zien komen.

Het is betrekkelijk moeilijk om volkeren van andere werelden volledig met elkaar in contact te brengen. U heeft echter gemerkt, dat ik zo-even één uitzondering maakte, nl. de telepathie. Dus het contact van mind to mind (ik zou moeten zeggen van psyche tot psyche; zeker niet van geest tot geest.) Nu zijn deze contacten weer te determineren in verschillende groeperingen, die alle in de ruimte praktisch voorkomen. In de eerste plaats vinden wij wezens, die zeer gevoelig zijn voor stemmingen en uitstralingen. Ook dit kunt u op aarde demonstreren aan de hand van sommige dieren als paarden, honden en katten, die huisdieren zijn. Maar ook aan de hand van de sensitiviteit voor ongeziene gevaren b.v. door het hert in het bos, of de beer, die zijn weg kiest over onbekende gebieden, aangetrokken door een zeker doel, waarvan hij, klaarblijkelijk de uitstralingen waarneemt. Ik wil nu nog niet eens spreken over sommige eerlijke rovers, die er een aardigheid van maken om b.v. de trappers in Canada te beroven. En wel door niet alleen de dieren uit de klemmen te halen, maar de klemmen zelf te beschadigen. Ook deze geven blijk van een zeer sterk aanvoelen; een intellect, dat combinaties en gedachten mogelijk maakt.

Nemen wij aan, dat er zeker in de ruimte vele wezens zijn, die in meer of mindere mate ditzelfde bezitten, dan zou een aanvoelen van uitstraling van een bepaalde planeet zeker op afstand voor hen mogelijk moeten zijn. Deze andere wezens van andere werelden zouden op deze wijze het al of

niet acceptabel zijn van een vreemde planeet kunnen vaststellen. Ze zouden echter niet in staat zijn tot een nauwkeurige definitie daarvan te komen. Wel zullen zij kunnen onderscheiden in: neutraal, aantrekkelijk (jachtprooi b.v.) en onaantrekkelijk (dreigend, gevaarlijk). Deze soorten van telepathie hebben er overigens toe geleid, dat men in de ruimtevaart - die elders inderdaad bestaat, zij het niet zo algemeen als men misschien wel denkt hier, in sommige kringen tenminste - juist dergelijke gevoeligen meeneemt, die a.h.w. atmosfeer en de sfeer aftasten van een wereld, zodat deze niet zonder meer betreden wordt.

Beter wordt het al, wanneer wij de z.g. receptiviteit krijgen. Receptiviteit in het telepathisch aspect betekent de mogelijkheid om zekere beelden en gedachtereeksen op te vangen en daardoor in zichzelf stemmingen en beelden te ervaren, die een zekere overeenstemming vertonen met die van de zender. Proeven, die daaromtrent zijn genomen, geven een voldoende overzicht omtrent de mogelijkheden bij de mens op aarde. Het zou wel vreemd zijn, wanneer ditzelfde niet elders zou bestaan. Die eigenschap is bovendien niet afhankelijk van ontwikkeling of beschaving. We vinden op aarde deze kwaliteiten zowel bij de zeer primitieven - en vaak in sterkere mate nog - als bij de hoogontwikkelde volken. Klaarblijkelijk doet wel de wijze van leven veel af of toe aan het behouden en ontwikkelen van deze bijzondere gaven. Wanneer wij nu stellen, dat wezens in staat zijn om de aarde of een andere planeet af te tasten, is wederom een contactmogelijkheid geschapen. Het gevaar is nu echter, dat degene, die wel een ander begrijpt, maar daar op zichtbare wijze op moet reageren, bij zijn reacties vaak te laat zal ervaren, of deze wel of niet acceptabel zijn. Ook daar dus dezelfde grote belemmering voor een interplanetair, misschien een interstellair contact.

Er blijven ons dan over de enkele rassen - want dit zijn er niet veel - die op den duur zijn gekomen tot een volledige telepathie. Hun sensitiviteit is zodanig uitgebreid, dat zij zelfs komen tot een zien in ruimte en tijd. Ook op aarde zijn er enkelingen, die dit vertonen. In de ruimte bestaan volkeren op andere werelden, waarbij dit verschijnsel normaal te noemen is. Zij zien op plaatsen, waar zij niet zijn; zij stellen ontwikkelingen vast in het verleden, die zijzelf niet hebben meegemaakt en waaromtrent zij niets zouden kunnen weten. Deze wezens hebben al een veel betere mogelijkheid, waar zij ontwikkelingen kunnen nagaan en aan de hand daarvan zich een beeld kunnen opbouwen. Slechts indien zij ook in staat zijn hun gedachten echter ook te zenden, is een werkelijk wederzijds contact mogelijk.

Onder de volkeren, die de sensitiviteit zo sterk hebben bevorderd, dat van een voortdurend kennen van elkaar in telepathische zin sprake is, zijn er nu enkele, die in staat zijn om over grote afstanden en ook t.o.v. niet gelijkvormige intellecten te zenden en te ontvangen. Deze telepaten zijn daardoor een soort zwervende macht geworden in de ruimte. Denkt u niet, dat ik nu met verhalen wil komen omtrent schepen, die lichtjaren afleggen, of het kleine ogenblikken zijn. Een ruimteschip, dat tien lichtjaren per seconde aflegt, is nog nergens gebouwd en zal naar ik meen ook niet gebouwd worden, tenzij men leert aan de beperkingen van dit dimensionale Al - zijn vierdimensionale omgrenzing - te ontvluchten. Wel echter kan men op den duur schepen bouwen, die in staat zijn langere tijd en desnoods enkele geslachten - een bemanning te voeden, te kleden en alles te geven wat voor hen nodig is.

Waarschijnlijk door noodzaak zijn enkele volkeren tot een soortgelijk leven gekomen. Stel u niet voor, dat ze hoofdzakelijk in de ruimte zijn. Integendeel, meestal vestigen zij zich op een of meer planeten en trachten van daaruit contact op te nemen, in de eerste plaats met de anderen van hun volk; in de tweede plaats ook met de planeten onderling. Er is mij één stelsel in Cygne bekend waar dergelijke wezens als een soort telegraaf- en telefoonnet fungeren tussen enkele planeten. En zo te zien zijn ook daar de gevolgen wel redelijk.

Dit klinkt allemaal natuurlijk als fantasie en sprookje. Ik kan niet anders doen, dan u nogmaals bevestigen, dat dit toch berust op de waarnemingen, die wij hebben gedaan. Denk erover zoals u wilt, maar overweeg in ieder geval de mogelijkheden.

Dan komt er een andere vraag: Welke drijfveren bewegen volkeren op andere planeten, op andere werelden? Want op aarde kan die drijfveer b.v. rijkdom zijn. Maar zelfs op aarde zijn er stammen, waarbij rijkdom niet telt, maar alleen aanzien. Bijvoorbeeld bij de jachtproducties zoals bij de Eskimo's. Of misschien wel door bijzondere geestelijke begaafdheid, zoals bij de pygmeëën. Aanzien kan de plaats innemen van rijkdom, maar er zijn ook vele andere aspecten, die belangrijk zijn. Bij elk volk zal op den duur een dergelijk aspect het belangrijke van de samenleving worden; en dan zal ook de gehele samenleving daarop gebaseerd zijn. Dit houdt in, dat een normaal handelsverkeer tussen verschillende werelden zonder meer haast niet mogelijk is. Er kan wel een uitwisseling plaatsvinden, maar de waarden, die daarbij geruild worden, zijn nooit in één waardemeter te plaatsen. Slechts enkele stelsels zijn tot deze handel in staat.

Toch is wel zeker, dat waar in een maatschappij één drijfveer bestaat, zoals op aarde op het ogenblik geld b.v., zoals vroeger riddereer en zoals je nog meer van die dingen hebt gehad, de gehele wereld zal trachten dit voor zichzelf te vergaren. Er zal dus altijd een stimulans zijn, die ook dergelijke maatschappijen doet uitgrijpen buiten eigen beperking en hun streven kan voort dragen - mits de technologie daarvoor goed genoeg is - naar andere werelden. Het handelsaspect is dus niet een aspect van geven en nemen zonder meer. Ik kan mij voorstellen, dat er een volk is, waarin het helpen van anderen eigenlijk langzaam maar zeker de grootste eer is geworden en waarbij het je te veel laten helpen tot een schande wordt.

Overigens is dit een beeld, dat ik mij alleen kan voorstellen; omtrent het bestaan daarvan weet ik niets zeker. Een dergelijk volk zou dan, indien het de ruimte betreedt, genoopt zijn anderen te helpen. Maar het zou die anderen proberen te helpen in de richting van eigen beschaving. Volkeren, die op deze manier zouden optreden in de ruimte - z.g. do-gooders, zoals de Amerikaan die pleegt te noemen - zouden wel een vloek voor de beschaving zijn. Ik meen zelfs, dat ze ook in de menselijke samenleving soms ergerlijke resultaten tot stand weten te brengen. Een te veel goed zijn op jouw manier betekent vaak de waarden in het leven van een ander volledig vernietigen. Een dergelijke goedwillende agressiviteit is gevaarlijk. Wanneer ze de aarde ooit ontmoeten, zou dit voor de aarde ongetwijfeld onaangenaam zijn. De aarde zou bevaderd en bemoederd worden; ze zou worden opgevoed en geholpen, gezond gemaakt, etc., maar ze zou niet meer de kans krijgen om zich menselijk te ontwikkelen. En daarmee haar werkelijke levens- en bewustwordingswaarde verliezen.

Vijandige rassen kunnen er natuurlijk ook bestaan. En zoals eens de Conquistadores zonder aanzien des persoons hebben getracht hun fantastisch Eldorado te vinden en leeg te roven, zo zullen er ook onder de volkeren in de ruimte zeker zijn, bij wie hebzucht de drijfveer is. Deze zijn gevaarlijk, maar ook tevens kwetsbaar. Hun kwetsbaarheid maakt het mogelijk hen te verdrijven, omdat wanneer een exploitatie niet rendabel genoeg is, zij over het algemeen verdwijnen. Dit heeft aanleiding gegeven tot bepaalde ruimtelijke oorlogen. En er zijn onder de 27 beschaafde rassen, mij thans in de omgeving van de zon bekend, dan ook inderdaad twee à drie, die wij kunnen vergelijken met Conquistadores, waar zij trachten te veroveren en uit te buiten. Het gaat hen vooral om bepaalde minerale stoffen.

Daarnaast zullen wij ongetwijfeld heel veel primitieve volkeren aantreffen. Meer dan u zich kunt voorstellen. Deze primitieve volkeren zullen zich heel vaak gedragen als de mensheid in de jaren van de Phoenicieërs ongeveer. Zij drijven handelsverkeer en zij hebben hun eigen opvattingen, ze trekken op avontuur uit. En ongeacht hun vormen, vertonen zij het beeld van spelende kinderen, die helaas in hun spel de dood mede betrokken hebben.

De hoogste rassen daarentegen, de allerhoogste rassen, die wij kennen en kunnen waarnemen, zullen geen behoefte meer hebben aan een bevoertuiging als een menselijk lichaam. Wanneer men tenslotte ver genoeg vordert in de beheersing van de materie, kan men elke functie van het lichaam op betrouwbaarder en gemakkelijker herstelbare wijze door allerhande servomechanismen laten uitvoeren. Op den duur blijft er dan een wezen over, dat niet veel meer is dan een brein plus enkele - meestal niet eens zeer sterke - bedieningsorganen. Ook dergelijke rassen zijn er. Eén ras zelfs werd door ons wel eens genoemd: het ras der levende kristallen. Want dit ras is teruggebloeid tot een mathematische structuur met eigenschappen, die ik misschien nog het best kan vergelijken met die van een transistor, maar dan ook wel vele malen zo .....(?).

Al deze vormen, al deze rassen, al deze wezens van andere werelden hebben verder één ding gemeen met de mens. En dit is misschien wel het meest opvallende, dat er iets is, dat zoveel verschillende rassen en volkeren toch gemeen kunnen hebben. Dit is het geloof aan een voortbestaan of de hoop daarop. Het concept van een God of een godenwereld; het concept verder van een onderwereld.

Nu kunnen wij dit psychologisch wel verklaren, gezien het feit dat een bepaalde vorm van beschaving de noodzaak met zich brengt het toeval uit te leggen. Dat verder het begrip omtrent eigen belangrijkheid en eigen activiteit in het leven het moeilijk voorstelbaar maken, dat met het verdwijnen van het stoffelijk kleed ook werkelijk al het andere ten einde is. Verder is het begrijpelijk, dat overal dingen voorkomen, die goed (dus aanvaardbaar) en kwaad (dus niet aanvaardbaar) zijn. En dat men - vooral in de primitieve fase van ontwikkeling - er heel snel toe komt die beide te wijten aan invloeden buiten het "ik", buiten de wereld. Zo ontstaat ongetwijfeld de dualiteit, die wij in elke godsdienst op aarde zien; het dualisme, dat ook overal elders klaarblijkelijk deel uitmaakt van een menselijk denken of streven.

Misschien nog opvallender is, dat wij bij vele rassen, die op andere werelden leven, ook een verlossingsprincipe zien. Dit mag zeker niet vergeleken worden met het verlossingsprincipe van het Christendom. Daarvoor zijn de verschillen te groot en is het te moeilijk een analogie te vinden. Maar klaarblijkelijk gelooft haast elk ras, dat boven een bepaalde graad van ontwikkeling uitstijgt, aan een weg, die het "ik" sneller één doet worden met een grotere kracht. Op grond daarvan zou ik willen stellen, dat er als essence van het leven een kracht moet bestaan, groter en machtiger dan elke stoffelijke vorming, onafhankelijk van placering in ruimte of tijd, die - zodra het bewustzijn in staat is deze te bevatten - zekere reeksen van denkbeelden in elk levend schepsel wekt. Ongetwijfeld een interessant punt.

Nu kan ik natuurlijk nog veel verdergaan met mijn betogen. Ik kan u fantastische verhalen vertellen omtrent steden, anders gebouwd dan u ze kent. U kunt ze niet eens zo bouwen. Soms lichtende, rankende spiralen, die ten hemel toe grijpen. Maar soms ook vreemde gangen als een mollenstelsel, uitkomende in enkele plompe torenachtige uitgangen, die dan veelal ook nog zwaar bewaakt zijn. Er zijn werelden, waarbij we geen trappen kennen, omdat de bewoners kunnen vliegen. Er zijn werelden, waar we geen trappen kennen, omdat een trap eenvoudigerwijze niet te gebruiken is door de bewoners van die wereld. Waarbij we dan vaak in de plaats zien een soort spiraalvormig oplopende weg. Als u wel eens iets gehoord hebt over de Ronde Toren van Kopenhagen, dan kunt u zich de trappen van zo'n volk ongeveer voorstellen. Structuren boven de grond zijn niet zo algemeen als men zou denken. Grotstructuren of structuren, die zich althans grotendeels in de bodem bevinden, komen veelvuldiger voor. Daarbij is verder opvallend, dat de bouwstoffen, die andere volkeren gebruiken, wel eens heel sterk kunnen verschillen van hetgeen u hier kent. Er is b.v. één volk in uw eigen zonnestelsel, dat hoofdzakelijk bouwt met koolzuur-sneeuw. Een zeer koude woning. Ik denk niet, dat u er tegen op zou kunnen stoken. (Ik weet niet wie daar ineens denkt aan een gemeentelijk verwarmde flat, maar daar zal het zeker niet op lijken. Daar heeft u gelijk in). In ieder geval dus de bouwstoffen en de wijze, waarop materialen worden gehanteerd, zijn geheel anders. Ook de technologie zelf zal zich moeten ontwikkelen aan de hand van de materialen en de mogelijkheden, die een wereld biedt. Dit wil zeggen, dat er werelden zijn, waar vuur absoluut niet bekend is en waar men elke omzetting in materie door grote drukken tot stand brengt. Elders weer vinden wij hout-cultuur, d.w.z., dat dus houtachtige gewassen gebruikt worden voor alles. Er zijn werelden, waarin glasachtige materie praktisch de enige grondstof is voor 9/10 van de producten, die er worden gebruikt. Aan de andere kant zijn er ook werelden, waar men metalen gebruikt voor veel meer dingen, dan u zich voorstelt. Er is zelfs één wereld, waar men radioactieve materialen gebruikt met vervaltijden van ongeveer 230 jaar bij voorkeur. En daar bouwt men zich dan datgene uit, wat u een zetel zou noemen; er zijn tafels, ja, zelfs een bestek. Ik denk niet, dat u dat graag zou imiteren. Maar uw wezen is dan ook anders dan van deze levende wezens, waarover ik spreek. Want voor hen betekent, wat voor u dodelijke straling is, slechts een aangename prikkel, een gevoel van welbehagen. Er zijn wezens, voor wie uw zachte kussens of matrassen een soort doodsbed zouden betekenen, waarin zij niet in staat zouden zijn zich te ontspannen. Integendeel, door de zachtheid der materie tot de grote spanning zouden komen. En er zijn ook wezens, die rustig rusten in wat voor u een soort stroop lijkt, waarin ze langere tijd blijven drijven op een heerlijke manier. Ik kan me niet voorstellen, dat u goed slaapt in een stroopbed; maar deze wezens kunnen haast niet anders rusten.

Ik vertel u deze kleine, haast anekdotische gegevens hoofdzakelijk om u duidelijk te maken, hoe groot de verschillen kunnen zijn in het heelal. Ik zou echter niet volledig zijn, wanneer ik niet een ogenblik terugkwam tot datgene, wat wij geloven en daarbij zou trachten de kern van alle leven nogmaals te raken:

Onverschillig waar een wezen leeft, op welke wereld of planeet, het zal altijd gebonden zijn aan een levenskracht, die groter is dan alle bewust leven zelf. Of we deze kracht God willen noemen of niet, is onze eigen zaak. Ik meen echter, dat we haar tenminste moeten noemen: een zeer groot energetisch vermogen, zozeer bepaald door wetten, dat deze zich aan ons voordoen als een intellect. Voor mij persoonlijk kan ik erbij voegen, dat ik inderdaad meen, dat deze Kracht denkt en leeft; dat ik dit volledig aanvaard en geloof. Deze Kracht openbaart zich in alle leven. Naarmate dit leven bewuster wordt, komt daarin de kwaliteit van deze Kracht sterker tot uiting. Ik meen te mogen stellen, dat datgene, wat alle wezens van alle werelden kan verenigen, de gedachte is omtrent het Goddelijke, het bewustzijn van het Goddelijke. Ik meen, dat er geen andere weg bestaat om volledig elkaar te begrijpen en te benaderen dan juist deze. Want waar het begrip God eenmaal de vorm verlaat en daarvoor in de plaats stelt een aanvoelen van de Oneindigheid, daar kan geen verschil van wereld, van begrip en van opvatting meer enige invloed uitoefenen. Dit impliceert ook, dat ik geloof, dat het leven op andere werelden voor ons - zelfs in de geest - pas benaderbaar wordt, wanneer wij ontgroeid zijn aan de beperkingen van onze vroegere werelden, de

beperkingen van òns maatschappelijk denken, van òns oordeel omtrent goed en kwaad, van òns oordeel omtrent waardevol of waardeloos.

Nu heb ik velen van u misschien niet datgene gezegd, wat zij van me verwachtten. Het is ook erg moeilijk om daaraan toe te geven en toch redelijk te blijven, wat ik althans heb getracht te doen. Een onderwerp als dit is een onderwerp, dat door velen als een sensatie-onderwerp wordt gezien; door anderen als een reeks van onsamenhangende fantasterijen. Ik kan noch de ene groep noch de andere tevreden stellen. Want op de achtergrond van datgene, wat fantastisch klinkt, ligt een waarheid, zo fantastisch, zo groot, dat men aarzelt haar te aanvaarden. Een heelal, waarin de mens niet eenzaam is, maar waarin vele volkeren, vele groeperingen, alle op hun wijze zoeken naar leven, naar geluk, naar vreugde en naar vrede.

En degenen, die sensatie wensen? ..... Ach, ik zou u verhalen kunnen gaan vertellen over oorlogen in de ruimte; ik zou u kunnen gaan vertellen over fantastische wezens, die misschien op aarde neerdalen of elders. Maar dan zou ik ongetwijfeld moeten liegen. En in dat opzicht acht ik mij sterk de mindere van vele begaafde schrijvers op aarde. Ik heb dan ook getracht om deze inleiding op een peil te houden, dat het al te fantastische enigszins mijdt en het sensationele zeer zeker niet betreft in de overwegingen. In deze inleiding heb ik getracht voor u een reeks van vraagstukken op te werpen; heb ik getracht u een idee te geven van voor u belangrijke punten. Wanneer u daar meer over wilt weten, dan moet u daarover vragen.

We gaan nu een ogenblik pauzeren en in die pauze bent u dan in staat om - wanneer u dat even kunt schriftelijk en anders op een andere manier - uw vragen op te stellen, onderling te bespreken desnoods.

Het zal mij een genoegen zijn hier op in te gaan zover als ik kan, zonder de waarheid geweld aan te doen en zonder te treden in geheimen, welke mij niet geoorloofd zijn te openbaren. Want - neemt u me niet kwalijk dat ik het zeg - er zijn bepaalde begrippen, die voor de mens onaanvaardbaar worden, omdat ze een veel groter begripsvermogen vereisen, dan hij bezit. En wat dat betreft, deel ik enigszins met u in dit odium. Want ook voor mij bestaan er vele vragen in het heelal omtrent levende wezens en werelden, waarop ik het antwoord wel kan zien maar niet begrijpen. Ik hoop dus, dat u dit wilt zien als een verklaring van onderling deelgenootschap in - zo u wilt - stommitieit. Dat heeft ongetwijfeld het voordeel, dat we dan op een voor allen begrijpbaar vlak kunnen blijven. En ik hoop dan ook, dat u met vele vragen komt, zodat we aangenaam zullen kunnen discussiëren over al hetgeen de ruimte bergt en al hetgeen daarin mogelijk is.

DISCUSSIE

Dan kunnen we nu ons gaan bezighouden met uw vragen. U heeft tijd gehad voor een kopje koffie, voor nadenken, voor onderlinge kritiek en beoordeling. Nu kunt u mij dus uw problemen proberen voor te leggen.

❖ *Kunt u mij zeggen, hoe de wezens op een andere planeet ontstaan zijn? Middels geboorte of langs andere weg?*

Zover ik dit kan nagaan ontstaan alle levende wezens in stoffelijke vorm door geboorte, wanneer wij onder geboorte o.m. de volgende vormen mede begrijpen:

- a. Viviparus-geboorte, dus levend geboren worden;
- b. Geboren worden uit eivorm;
- c. Geboren worden door deling, dus a.h.w. als een nieuw ontstane persoonlijkheid, die een kopie is van de oude en uit de oude zonder meer is voortgekomen.

Wanneer we die drie vormen daarbij betrekken, meen ik, dat alle mij bekende levende vormen daaronder kunnen worden begrepen.

❖ *Welke energievormen worden gebruikt voor de ruimteschepen?*

Hiervoor worden verschillende vormen gebruikt. Uitgaande van de meest primitieve vormen (uitgezonderd de aardse) wordt over het algemeen gebruik gemaakt van een magnetische stuwingskracht plus wat men zou kunnen noemen atoomkracht. Wanneer men iets verder komt, leert men gebruik te maken van bepaalde inhouden van de ruimte zelf, die het best uit te drukken zijn als

onderling wisselende velden, waarin zich zeer fijn verdeelde stofdeeltjes bevinden. Men weet deze werking zo op te vatten en om te zetten, dat hierdoor een gerichte straling ontstaat, die als voortstuwing dient. Verder mag worden opgemerkt, dat bij interplanetair verkeer ook heel vaak nog gebruik wordt gemaakt van de zwaartekracht, en dat men dus alleen de eerste stuwing behoeft aan te brengen, tot men de zwaartekracht van de eigen planeet verlaten heeft. Simpele aandrijvingen in primair stadium kunnen verder behelzen: liquide brandstoffen (niet vaak), verder gebruik van tot vaste toestand gereduceerde gassen en dan natuurlijk ook weer atoomkracht, maar nu op primitieve wijze, en wel in een gerichte explosie. Ik geloof, dat ik daarmee alle bekende systemen omvat heb. Is dit voldoende of wilt u over een bepaald iets meer weten?

❖ *Veroorlooft u me een opmerking: methaan is een reukloos gas. Moerasgas, dat voor een deel uit methaan bestaat, dankt zijn geur aan bijmengsels zoals zwavelwaterstof*

Inderdaad volkomen waar. Maar de methaanatmosfeer-hebbende planeten kennen dan ook o.m. zwavel in vele vormen. Ik geef toe, dat ik een fout heb gemaakt in mijn betoog, waarvoor hier mijn nederige verontschuldiging. Gaat u verder.

❖ *Wat kunt u ons zeggen over interplanetair contact met bijvoorbeeld vliegende schotels?*

Aha, over vliegende schotels. Ja, dat is een onderwerp, waarover wij al ontzettend veel hebben gepreut in deze kring. Maar kort gezegd dit: Wanneer er vliegende schotels zijn, zijn de vliegende kopjes er ongetwijfeld niet ver vandaan. De ruimtevoertuigen, die onder de naam "vliegende schotels" op aarde bekend zijn, zijn niet schotelvormig. Ze hebben een sferoïde vorm, en kunnen in sommige gevallen een discus benaderen, maar toch hebben zij in geen geval een schotelvorm, zodat je niet in de neiging komt er iets op te zetten. De vliegende schotels of beter gezegd, de kleine sferoïde voertuigen, die inderdaad de aarde wel eens benaderen, zijn geen werkelijke ruimtevaartuigen, maar moeten eerder worden gezien als landingsboten, functionerend alleen in het magnetisch veld van een planeet, hun aandrijving ontleende daaraan en dus alleen in staat om daarin hun prestaties te verrichten. Zij behoren als het ware tot de voertuigen, die in de atmosfeer - zelfs in de uiterste randen - gemakkelijk kunnen manoeuvreren, maar daarbuiten niet gehanteerd kunnen worden zonder hulp van een moederschip, o.a. door z.g. geleide-stralen. De wezens, die daarvan gebruik maken - en nu hebben we het dus speciaal over de vliegende schotels, zoals men ze hier op aarde noemt - hebben een humanoïde vorm met een andere interne structuur. Ze zijn over het algemeen kleiner dan de mens, beschikken over o.a. grote suggestieve vermogens en zouden daarvan bij benadering van de aardmens ongetwijfeld gebruik kunnen maken. Hun landingen hier op aarde vinden plaats als een soort ..... ja, hoe moeten we dat zeggen ..... zoals u op jacht, op safari zou gaan naar donker Afrika. Wij moeten hen dus niet zien als verkenners, die deze wereld willen veroveren, maar eerder als waarnemers, die willen zien wat die inboorlingen eigenlijk allemaal zo kunnen uitspoken. Ik hoop, dat dit in het kort voldoende is. Ik zou wil willen verwijzen naar verhandelingen, die we daarover de vorige jaren ook hebben gegeven en hoop zo te kunnen voorkomen, dat ik teveel in herhaling moet treden.

❖ *Worden afstanden (ruimtelijke) op eenzelfde wijze ervaren op andere planeten als op aarde? En hoe staat het met de tijd?*

De ruimtelijke afstanden en de tijd zijn waarden, die zeer relatief zijn. Dit impliceert, dat ruimtelijke toestanden niet voor alle wezens de gelijke inhoud en betekenis kunnen hebben en dat tijd zeer sterk afhankelijk is van het eigen metabolisme, waardoor eigen ervaren mede wordt geregeld. Dit impliceert, dat er wezens zijn, voor wie uw minuut enkele uren kan duren, terwijl er omgekeerd wezens zijn, voor wie uw uren nog niet het breukdeel van een seconde zijn. Opmerkelijk is hierbij, dat over het algemeen de wezens der zware planeten in tijdsconceptie aanmerkelijk trager zijn dan de mens; terwijl daarentegen de lichte planeten (er zijn er ook die lichter zijn dan de aarde) over het algemeen wezens voortbrengen, wier tijdservaring veel vlotter is, zodat zij in een dag een jaar kunnen beleven. Dergelijke verschillen in tijdswaardering bestaan echter ook op aarde, wanneer wij b.v. het leven van de vlieg willen vergelijken met dat van de mens. Het is dus niets uitzonderlijks. De mens mag niet aannemen, dat zijn concept van ruimte en tijd het enig bestaande is. Wel is dit echter het enige concept, waarin hij zijn eigen wereld kan erkennen en uitdrukken.

❖ *Hoe geschiedt de voortplanting? En is fagocytose een normale wijze van voedselopname?*

De voortplanting heb ik zo even reeds aangestipt. Ik kan dit hoogstens nog in zoverre aanvullen, dat er rassen zijn, waarbij de voortplanting zonder bevruchting van buitenaf optreedt en dus op een gegeven ogenblik de vader - a.h.w. zichzelf bevruchtend - moeder wordt en dan ook gedurende een langere tijd vrouwelijke fasen vertoont, een vrouwelijk wezen aanneemt; om daarna wederom - meestal na een verloop van enkele jaren - tot het mannelijke over te gaan en hernieuwd zo zichzelf te kunnen bevruchten. Dit is een organische procedure, die - eigenaardig genoeg - praktisch niet met lustgevoelens gepaard gaat. Dus ook dit is een vorm, die wij kennen.

Opname van voedsel gebeurt op heel veel verschillende wijzen. Er zijn ook wezens, die hun voedsel opnemen door de huid. Dus door onderdompeling in voedsel. In andere gevallen door eenvoudig de geur (wat u de geur noemt) a.h.w. in zich op te nemen. Verder bestaan er wezens, die door eenvoudig contact met de bodem - als een soort plant dus - daaruit bepaalde chemische bestanddelen in zichzelf kunnen assimileren. De wijze van voedselopname is dus wel zeer gevarieerd te noemen, ofschoon er menigeen is, die eet, zoals de mensen eten. Er zijn betrekkelijk veel hoogontwikkelde rassen, die op een dergelijke wijze voedsel tot zich nemen. Opmerkelijk is, dat zij dan meestal behoren tot de roofdieren, dus tot de vleeseters. Een mens denkt misschien niet zo aan zichzelf, maar ik zou eraan willen herinneren, dat hij omnivoor is en als zodanig ook in zijn vroegere tijden ongetwijfeld een verstandig, zo al niet groot jager was.

❖ *Zou reïncarnatie - zo dit op aarde bestaat - beperkt zijn tot onze aarde?*

Dit is een vraag, die zijdelings het probleem raakt. Ik wil haar toch beantwoorden. Kort gezegd: Reïncarnatie is een terugkeer uit geestelijke werelden naar een stoffelijke wereld, omdat men zonder het schijnbaar onveranderlijke milieu, dat een stoffelijke wereld biedt, niet tot verdere ontwikkeling in zichzelf kan komen, tot concepten, waardoor men deel kan hebben aan meer omvattende wereldbeelden. Het resultaat is, dat elke keer het stoffelijke aanvaardbaar wordt op het ogenblik, dat de stoffelijke omgeving beantwoordt aan de eisen, die men daar stellen kan. In de praktijk betekent dit, dat men - over het algemeen nog niet aan stoffelijke beelden geheel ontgroeid - wanneer men reïncarneert een zeer sterke voorkeur zal bezitten voor eigen vroegere wereld dan wel voor werelden, die daarop zoveel mogelijk gelijken. Ik hoop, dat dit korte antwoord dan toch bevredigend is.

❖ *Impliceert dit dus, dat men in de regel niet voor een andere wereld gevoelig wordt? Ik zal maar zeggen b.v. een mens voor Venus?*

Ach, laten we blij zijn, dat dit niet het geval is. Want de misvattingen, die op aarde b.v. omtrent Venus bestaan, zouden wel eens kunnen leiden tot een toevloed van reïncarnerende vrijgezellen op die planeet. (gelach). Dus om nog kort even ernstig het antwoord te herhalen: De mogelijkheid bestaat wel, de waarschijnlijkheid is niet zeer groot. Wat wij sferen noemen is eigenlijk een vermogen om de wereld te begrijpen, te ervaren en contact te hebben met andere levende wezens, zonder dat daarbij een begrenzing optreedt. Wanneer er een grens wordt bereikt, is het mogelijk, dat hierdoor een reïncarnatie wordt geïnstigeerd. Deze reïncarnatie zal dan ongetwijfeld grijpen naar die gebieden, waarop het eigen "ik" gestrand is; dus waar het eigen concept zich nog blijft vasthouden aan vormen, aan beperkingen en wetten, die in de geest niet meer op deze wijze bestaan. De consequentie is veelal een terugkeer tot de eigen wereld. Ik geef gaarne toe, dat sommigen (b.v. meer-ontwikkelden of zeer laag-ontwikkelden) ook op andere planeten kunnen incarneren. Dit zal u duidelijker worden, wanneer ik u erbij vertel, dat plaatsbegrip, zoals dit in de stof bestaat, voor de geest praktisch niet bestaat. En dat de afstand, die voor u tussen de sterren gelegen is, voor ons veelal een fictie blijkt, omdat zij - krachtens hun wezen en uitstraling - voor ons onmiddellijk naast elkaar liggen. Maar dit laatste snijdt eigenlijk een zodanig ander deel aan van ons kennen en weten, dat ik u toch wel zou willen verzoeken om dit zoveel mogelijk althans buiten discussie te houden, opdat we het onderwerp zelf eerst verder kunnen bespreken.

❖ *Naar wordt gezegd was Venus vroeger een komeet, die tegen de aarde gebotst is en deze gedurende enige dagen tot stilstand gebracht heeft. Is dit waar?*

Dit is niet waar. Wanneer u zich de moeite getroost om massa-afmetingen en samenstelling der verschillende planeten in het zonnestelsel te zien, wordt het duidelijk, dat deze alle moeten zijn voortgekomen uit één gelijke moedermassa. De ontstaanstheorie, die door ons aanvaard wordt - afgaande op beelden, die we ook elders waarnemen - is: een uitvloeiing van materie in een enorme uitbarsting, wanneer twee sterren elkaar zodanig benaderen, dat zij een zeer grote onderlinge beïnvloeding (zwaartekracht) kunnen presteren. Bij afkoeling en verwijdering in de

baan (eigen snelheid van de sterren) zal dan een deel daarvan blijven hangen in de ruimte als wervelende ballen, afgebroken van de rest. De massa, die overblijft en ten slotte zich tot planeten formeert, is dan ongetwijfeld niet meer dan ongeveer 1/10 van de totale massa door beide sterren oorspronkelijk afgegeven. Dus daaruit kunt u al nagaan, dat hier dus geen sprake is van een komeet. Dit geldt wel voor Luna en ook voor de maan, die vóór Luna de aarde omcirkelde. Het geldt verder ook voor een reeks van brokstukken, die op het ogenblik door de ruimte heen zwerven, waar eens een planeet in aanraking kwam met een zeer grote meteoriet en daardoor zelf explodeerde. Maar dit is al zeer lang geleden, naar ik meen kan dit in aardse tijd gesteld worden op ongeveer een 600.000 jaar terug.

Dat de aarde in haar wenteling zo nu en dan stilstaat ofwel tot plotselinge wijzigingen van eigen rotatie kan overgaan, is een vaststaand punt. Hierbij zal heel vaak als invloed gelden hetzij een uitbarsting of wijziging van de straling van de zon, terwijl ook het optreden van vreemde lichamen binnen het zonnestelsel deze resultaten kunnen veroorzaken. De aarde heeft meermalen haar afstand en haar rotatie-snelheid gewijzigd in de loop van haar bestaan.

❖ *Zijn er speciale hoge geesten belast met de geestelijke ontwikkeling der wezens op bepaalde planeten?*

Op het gevaar af dat sommigen menen, dat ik oversla naar het fantastische, moet ik dit bevestigen. Er is een gemeenschapsbewustzijn, dat elke planeet omsluit. Dit bewustzijn draagt eigen waarden in zich en door dit bewustzijn wordt de ontwikkeling van de rassen op een planeet gemanipuleerd. Op grond daarvan kunnen wij rustig stellen, dat dit bewustzijn en de daaruit voortvloeiende krachten het voertuig zijn van een hogere geest of een hogere kracht. Simpel gezegd in religieuze termen: God heeft zijn engelen bevolen een bepaalde wereld te ontwikkelen. Hun ontwikkeling gaat tot een bepaalde graad; daarna is het mogelijk, dat aan een andere hoge kracht de verdere ontwikkeling van zo'n planeet wordt overgelaten.

❖ *Zijn mieren, bijen en tarwe oorspronkelijk afkomstig van Venus en door hogere wezens destijds hier op aarde gebracht?*

Het spijt me, dat ik teleur moet stellen. Granen zijn ontwikkelde grassoorten. En deze grassoorten zijn wederom een ontwikkeling van een bepaalde varenplant uit de oertijd, die door condities van droogte langzaam maar zeker muteerde en een grasvorm aannam. Graan is dus een selectievorm van grassoorten, waarbij door teelt, selectie, kruising e.d. op den duur de thans bekende graansoorten tot stand kwamen. En wat had ik nog meer? Ik ben voor een deel de vraag kwijt.

❖ *De mieren en de bijen.*

Ach ja, de mieren en de bijen. Nu, de mieren zijn al zeer oude bewoners van deze wereld, waar de insecten aanmerkelijk ouder zijn, dan men over het algemeen accepteert. De mieren behoren tot de typische bewoners van deze wereld en zijn niet van andere planeten afkomstig. Wat betreft de bijen, hebben wij hier te maken met een speciale mutatievorm van een ras - ja, vergelijkend gesproken, dus niet volledig zuiver - het was een soort van gevleugelde luis. U lacht erom, maar dit is het begin geweest. En door uitbarstingen, die op aarde hebben plaatsgevonden, schattingsgewijs 80.000 jaar geleden, is een deel van deze wereld aan bijzonder scherpe straling onderhevig geweest. Dus zonnestraling van grote hardheid, waarbij o.a. gammastraling een rol speelde. En daarbij is in deze vorm een mutatie ontstaan, waaruit o.a. stammen: de horzel, de wesp, etc. etc. en ook de bij. Ik hoop, dat u dit als voldoende antwoord wilt aanvaarden en ik hoop, dat u niet teleurgesteld bent, dat hier dus geen sprake is van interplanetaire import.

❖ *Als wij evolueren, op welke planeet komen wij dan terecht?*

Ja, dit is een vraag, waar een moeilijke beantwoording aan verbonden is. Ik ben nl. geneigd te zeggen, dat dit afhankelijk is van de persoonlijke ontwikkeling en ik kan me voorstellen, dat een politicus van deze wereld wel eens zou kunnen evolueren naar Nep-tunus. (gelach) Maar, ... het schijnt een grapje met vertraagde ontsteking te zijn. Maar serieus gezien, een evolueren naar andere planeten toe lijkt mij een kwestie, die pas bepaald wordt, wanneer het menselijke ras geen verdere ontwikkelingsmogelijkheden op zijn eigen planeet heeft. Er zou dan ongetwijfeld sprake zijn van een evolutie, die zich zou moeten voortzetten buiten het eigen zonnestelsel, waar de evolutie-mogelijkheden thans in dit zonnestelsel praktisch uitgeput zijn. Dit houdt dus in, dat ik niet geloof in een evolutie van de mens naar Marsmanneltje of Venusvrouwtje, noch naar een

geringde van Jupiter of Saturnus. Ik meen, dat een evolutie een zo totaal differente mogelijkheid zou moeten bieden op zuiver stoffelijk vlak, dat de thans binnen dit zonnestelsel bestaande mogelijkheden daaraan niet tegemoet komen. Ik durf het echter niet aan - gebrek aan ervaring waarschijnlijk - u enige richtlijn te geven omtrent de ontwikkeling en waar deze plaats zou vinden. Ik durf dit niet te zeggen, ofschoon ik toegeef, dat onder omstandigheden een dergelijke stelling voor mij wel volkomen aannemelijk is.

❖ *Is er in het heelal geen enkele planeet, die dezelfde wezens voortbrengt als de mens op aarde?*

Ach ja, van alle schoons en alle lelijks is er altijd wel een evenbeeld te vinden. Maar zelfs dan is van volkomen gelijk te spreken vaak gevaarlijk, omdat nl. de kleinste wijzigingen, die ontstaan door een zeer gering verschil b.v. in zwaartekracht, in densiteit van een planeet, in atmosferische samenstelling, een volkomen dupliceren in feite onmogelijk maken. Wanneer u wilt stellen, dat humanoïde vormen (dus mensachtige vormen) op vele planeten voorkomen, dan ben ik dit onmiddellijk met u eens. Indien u echter wilt stellen, dat het volmaakte evenbeeld van de mens ergens in het Al bestaat, kan ik u slechts antwoorden: Ik heb dit niet ontmoet en neem dus aan, dat het zich in dat geval op enige afstand van de aarde zou moeten bevinden.

❖ *In hoeverre is dan die humanoïde gelijk aan de mens?*

Om een voorbeeld te geven dus: Wij kennen nog niet eens zo ver van hier - in de buurt van Antares - een humanoïde ras. Dit ras heeft in tegenstelling tot het menselijk hart een zeer grote aorta, in twee afzonderlijke spierkamers samenkomende. Er is hier dus niet te spreken van een hart in de vorm, waarin de mens dit kent. Verder bezit dit wezen geen nieren, zoals de mens. Daarentegen weer wel een orgaan, dat met de lever gelijk kan worden gesteld. De vorming doet van buiten echter zeer sterk aan de mens denken, waar we te maken hebben met voeten - zij het met zes tenen - normale spierweefsels en voortplantingsorganen ongeveer menselijk. En dan kan alleen gesproken worden van een donsachtige beharing, die nog niet eens erg dik is, maar die dan toch wel aanwezig blijft. Het voorhoofd is iets hoger dan dat van de mens. De ogen staan iets verder uiteen en de neusgang kent niet zoals hier de voorhoofdsholte, dus waar de lucht a.h.w. tegenaan speelt en doorheen kan spelen, maar is onmiddellijk verbonden met een buis, die niet via de slokdarm maar onmiddellijk uitmondt in één grote long. U ziet, er zijn hier dus uiterlijk betrekkelijk kleine, inwendig echter zeer grote verschillen. Ik geloof, dat ik daarmee het beeld humanoïde voor u duidelijk genoeg heb gemaakt, zodat dus zult willen begrijpen, dat kleinere of grotere organische verschillen de aanduiding "humanoïd" preferent maken boven "menselijk", waar dit een volkomen gelijkennis zou kunnen inhouden. Mensachtig is dus beter.

❖ *Is er in de ruimte contact tussen overblijfselen van aards leven en overblijfselen van andere planeten; dus van een gestorven mens van de aarde en een gestorvene van een andere planeet?*

Dit contact is inderdaad mogelijk, maar stuit op vreemde moeilijkheden. Om u deze duidelijk te maken moet ik u even vertellen, hoe wij ongeveer van gedachten kunnen wisselen. Bij ons is in plaats van de taal iets gekomen, dat we vergelijken met beeld-telepathie. Met andere woorden er wordt een compleet beeld uitgezonden. Dit beeld wordt opgevangen. In degene die ontvangt moet echter alles wat begrepen wordt reeds primair aanwezig zijn. Dus er kunnen andere combinaties van bekende waarden ontstaan - met dus een ander beeld en andere consequenties - maar er kunnen geen onbekende waarden of waarderingen worden ingevoerd. Waar ook abstracte gedachten als een soort sfeer, als een gevoel worden geprojecteerd, is het vaak zeer moeilijk om elkaar geheel te begrijpen. En dit brengt met zich mee, dat vooral in de lagere graden van geestelijk bestaan dit contact slechts zelden voorkomt. Naarmate we hoger gaan, worden de abstracte waarden belangrijker, terwijl de vormen als uitdrukking meer en meer hun betekenis verliezen. Dan wordt dit contact beter mogelijk en wordt het ook sneller opgenomen.

Ik heb mij laten vertellen - ofschoon ik dat niet uit eigen ervaring kan bevestigen - dat er een grens is, boven welke geen verschil meer bestaat tussen een menselijke ontwikkeling en de ontwikkeling, die op een andere planeet heeft plaats gehad, waar beiden tot hetzelfde bewustzijn en begrip van de oneindigheid zijn gekomen. Ik zeg nogmaals: Ik kan dit niet uit eigen ervaring bevestigen. Het is mij echter meer malen door verschillenden meegedeeld.

❖ *Kunt u de wezens beschrijven, die momenteel kolonies hebben op Mars en Venus?*

Ik kan het proberen. Mensachtigen. Betrekkelijk lange benen. De voet - in verhouding tot de mens - betrekkelijk klein. Vaak voorkomende afwijkingen aan de hand. De hand is mooi gevormd en kent vijf of zes uitsteeksels, waarvan er over het algemeen twee volledig keerbaar zijn als de duim. Dus stelt u zich voor: hier vijf vingers en dan hier nog een duim. Dan verder over het algemeen ook een haargroei zoals die van de mens, waarbij het opvalt, dat daarbij het blonde nog wel eens overheerst. De afmetingen komen in verschillende vormen voor. Je zou kunnen zeggen: het zijn rassen, die door grootte worden bepaald en daarbij is het kleinste ras ongeveer - moet ik er een gooi naar wagen - laten we zeggen ongeveer 1.15 - 1.20 m. met uitschieters misschien tot 1.30 m. Terwijl het tweede voorkomende ras daarentegen - voor zo ver mij bekend - een minimumgrootte heeft rond 1.75 m. met een doorsnee, die zal liggen rond 1.85 m. ongeveer. Met ook weer uitschieters, die 10 tot 20 cm. groter kunnen zijn. En dan kennen wij nog een derde soort, die niet humanoïde is, maar die klaarblijkelijk in symbiose met beide andere soorten leeft. Deze bereikt een grootte van ongeveer 60 tot 70 cm., is niet typisch humanoïde en valt vooral op door een facet-oog, waarbij dus een volledig ander visueel ervaren plaatsvindt. Voor zover door ons is na te gaan zijn ze echter allen warmbloedig en zullen zij in hun wijze van bewegen - vooral wanneer zij gekleed zijn - ons steeds sterk doen denken aan mensen.

❖ *Kunt u de wezens beschrijven, die door ditzelfde medium tot ons gesproken hebben en beweerden een andere planeet te bewonen?*

Ja; met andere woorden: Geef eens een snelportret van de vorige spreker. Nu ben ik een slecht sneltekenaar, maar ik wil het proberen. De persoon dus, die tot u eenmaal direct heeft gesproken en een paar keer door bemiddeling.

Stel u voor een menselijke vorm met een hoog doch smal voorhoofd, dat iets naar achter puntig toeloopt. Als het niet oneerbiedig was, zou ik zeggen: Zo'n eierkopje. Daarin een paar ogen, die wel in kassen staan, maar waarbij praktisch van geen wenkbrauw sprake is; wel daarentegen wimpers. Haargroei is wel aanwezig, maar begint ietwat schaars te worden. Wanneer je het van achter of boven zou bekijken: een soort Sinterklaas-avond (Zie de maan schijnt enz.). Dan verder een lang, slank lichaam met goed gevormde spieren, meestal gehuld in een soort witte tuniek of witachtige tuniek. Het gelaat zelf vertoont verder naast de smalle en tamelijk lange, ook beweeglijke oren, een aanzet van haargroei, die ons doet denken aan een ringbaard. Deze ringbaard is blond met hier en daar platina aspecten. Dan verder: de ogen zijn aanmerkelijk groter dan van een normaal mens, ietwat liquide. U weet wel zo extra vochtig, zoals een mens, wanneer hij belladonna in het oog heeft gekregen, ook met die eigenaardige glans en schittering. En dan van tint bruinachtig, licht met hier en daar een gouden vlekking erin. Dan heeft u zo ongeveer het beeld en weet u nog niet veel. Maar ja, ik hoop, dat u met het portret dan maar genoegen wilt nemen, anders zou ik eerst een fotograaf moeten huren om de opname voor u te vervaardigen.

❖ *Dan is men ook nog nieuwsgierig naar de beschrijving van de wezens, die in de vliegende schotels voorkomen.*

Ongeveer te vergelijken met de beschrijving, die ik heb gegeven omtrent de wezens, die op beide planeten Mars en Venus kolonies hebben; met vaak voor de kleinere vliegende schotels een nadruk op de 3^e soort, die ik beschreef als levend in symbiose met de beide andere.

❖ *U zei: Mars is ouder dan de aarde, Venus is jonger dan de aarde. Mag ik daaruit besluiten, dat Pluto de oudste planeet is, Neptunus jonger, enz.?*

Ja, dit mag besloten worden; het jonge en oude heeft niets te maken met de bestaansduur van de massa als zodanig, wel echter met de condens van bepaalde delen der massa, zodat gesproken kan worden van een vaste korst op de planeet.

❖ *Mijn 2^e vraag is: U vermeldde, dat de hogere wezens op Mars en Venus van het afgelegen sterrenbeeld Andromeda afkomstig waren. Is vroeger niet Antares I genoemd?*

Antares I is inderdaad genoemd als de basis, van waaruit zij dit zonnestelsel hebben bereikt.

❖ *Dus het was om zo te zeggen een etappe.*

Ja, een soort hink-stap-sprong, waarbij de springer is uitgegleden en daardoor in de onplezierige noodzaak kwam om zich een tijdlang met een meer primitieve omgeving tevreden te stellen. Zo zou men het het beste kunnen zeggen.

❖ *Dus oorspronkelijk kwamen zij van Andromeda?*

Ja; maar de verbinding, die wordt onderhouden, is met Antares. Dus dat moet u goed begrijpen, dat is een verschil.

❖ *Wilt u dat nog even herhalen?*

De verbinding, die zij thans onderhouden, is met Antares. Voor hetgeen daarover verder te zeggen is, kan ik u verwijzen naar onze lezing over: Vliegende Schotels en ook nog naar Ruimtevaart. Dat zijn twee brochures, waarin u de verdere gegevens vindt.

❖ *Hoe moet ik uw uitlating verklaren, dat een Jupiter-wezen de aardkorst te dun zou vinden?*

Probeert u eens op water te lopen. Wat gebeurt er? U zakt er doorheen. U blijft er misschien wel in drijven, maar u voelt er zich toch niet prettig in. Maar de dichtheidsverhouding van een wezen kan zodanig zijn, dat het t.o.v. de aarde dezelfde zwaarte, vergroting van dichtheid vertoont, die u vertoont t.o.v. water. U kunt zich ongetwijfeld voorstellen, dat het dan een onaangename conditie zou zijn.

❖ *Het houdt toch verband met het zwaarteveld, waarop de mens zich bevindt?*

Niet helemaal. Het houdt eigenlijk vooral verband met de wijze, waarop de kleinste delen in de mens gegroepeerd zijn. En nu is de eigenaardigheid, dat wanneer een zwaartekrachtveld - bepaalde vorm van massa-energie dus - werkzaam is, het organisme berust op het in stand houden van gelijke intermoleculaire en interatomaire ruimten, terwijl zelfs de eigen ruimten binnen deze kleine bestanddelen aanmerkelijk daardoor beïnvloed kunnen worden. Het resultaat is dus, dat om te kunnen leven een dergelijk wezen zijn eigen zwaarte moet handhaven, waar een zich vrijgeven aan een lichtere zwaartekracht een soort explosie van het eigen wezen zou betekenen. Wij nemen dus aan, wanneer zo'n wezen op aarde landt, dat het met zich de middelen brengt, waardoor het onder de gebruikelijk druk kan voortbestaan. Anders zou dat wezen hier niet eens kunnen landen, nietwaar.

❖ *Dus zoiets als een ster, die afgekoeld is en zo'n grote massa heeft.*

Nu ja, het is lang niet zeker, dat een ster, die afgekoeld is, een grote massa heeft. Het ligt aan de wijze, waarop de afkoeling plaatsvond.

❖ *Maar dat het een groot gewicht heeft.*

Ja. Je kunt b.v. zeggen, dat wanneer een ster ten ondergaat door versnelde uitstraling, nova-verschijnselen met daarop volgende afkoeling, de resterende massa van een zeer grote dichtheid is, maar in verhouding tot de oorspronkelijke omvang van de ster zeer gering.

❖ *Hoe zijn met de telepathische eigenschappen de boodschappen van een wezen (op Mars verblijvend en door onze Orde ontvangen en doorgegeven) te rijmen met wat - naar ik opmerkte - u zei, dat de intellecten te verschillend waren om zich voor elkaar te interesseren?*

Dit kan alleen - en daarvoor heb ik dus speciaal het voorbeeld gegeven van willen helpen - wanneer bepaalde waarden voldoende overeenstemmen. Wanneer u aanneemt, dat dit ras door middel van - laten we het dan maar weer schotels noemen - de aarde heeft bestudeerd, bestaat er een beeld omtrent het aardse wezen en een erkenning van bepaalde beperkingen. Het doorgeven van een dergelijke boodschap zou dan betekenen, dat een zeker percentage daarvan onvervormd, het grootste gedeelte aanmerkelijk vervormd door zou komen, nietwaar? Contact is wel mogelijk, wanneer er maar een gemeenschappelijk aanrakingspunt is. U gelieve te denken aan hetgeen ik zo even reeds zei: Wanneer in de ontvanger een deel of het geheel van het beeld, dat gezonden wordt, bekend is, is dit te realiseren, maar blijft men a.h.w. blind voor de restanten.

- ❖ *Mag ik u een vraag stellen over de ontwikkeling op andere planeten? Heeft men daar ook het doelbewust opvoeden van de jeugd zoals hier op aarde?*

Dit is heel verschillend en is geheel afhankelijk van de wijze, waarop een dergelijk ras leeft. Ik geloof, dat de wijze van opvoeden, die men op aarde gebruikt - eh, vooral in de laatste tijd gebruikt - op vele planeten een grote afkeuring zou ondervinden. (Dit is niet bedoeld als een kritiek op deze aarde of op de mens, die volgens zijn beste bewustzijn handelt.) Maar men gaat heel vaak ervan uit - vooral daar, waar men b.v. zelfbarend is - dat het kind een onmiddellijk deel van de gemeenschap is en zo snel mogelijk aan die gemeenschap deel moet hebben met alle verplichtingen en rechten daarvan. Dit betekent, dat over het algemeen gesproken bij de hoger-georganiseerde en -ontwikkelde rassen de kinderen praktisch onmiddellijk in de maatschappij intreden en van het begin af aan daar zekere verplichtingen en rechten hebben. De ouderlijke zorg bepaalt zich dan meestal tot het voorkomen van ongevallen, die werkelijk schadelijk zouden zijn. Daarnaast bestaan er verschillende groeperingen - ook van levend-barenden - die er de voorkeur aan geven hun kinderen onmiddellijk na de geboorte te doen opgroeien in gemeenschapsinrichtingen. Hier bestaat praktisch geen ouderlijk besef, omdat de paringsdaad een geheel andere betekenis heeft dan op aarde.

- ❖ *Men krijgt dus een geringe ontwikkeling van de individualiteit.*

Dat is inderdaad waar. Hierdoor ontstaat een soort morele en sociale gelijkschakeling, die bij de meer vatbaren gepaard gaat met een onderdrukking van individuele kwaliteiten. Slechts de sterksten en de besten weten zich boven deze opvoeding te verheffen, maar weten dan ook een plaats te bereiken, die vergeleken kan worden met b.v. een president in een staat, een leider van een zeer groot zakelijk concern e.d. Individualiteit en originaliteit zijn juist bij deze rassen iets, dat zeer sterk gewaardeerd wordt. Waarschijnlijk omdat men door de wijze van opvoeding daar zulke grote tekorten in vindt.

- ❖ *Het hoogste vermogen van de mensheid is thans het scheppen in materie. Welke hoogste vorm kennen ze daar?*

Alle vormen, die stoffelijk zijn, kennen hun hoogste uitdrukking in het scheppen van iets, dat materieel kenbaar is. Dit impliceert, dat kunst b.v. andere vormen kan aannemen dan op aarde, maar steeds kenbaar en erfahrbaar moet zijn ook voor anderen dan de kunstenaar. Wat ik als hoogst ontwikkelde trap hierbij meen te mogen aanduiden is de mogelijkheid om via het scheppen van omringende velden - het is gebaseerd op wisselende potentialen en een reeks van geluidstrillingen - in de mens een totaal beleven te scheppen van een zekere toestand. Hierbij neemt men dan vaak zeer dichtertelijke montage-vrijheid; en de sequentie van gewekte beelden is dan het eigenlijke kunststuk. Vergelijkt u het vooral niet met film, want dat is iets totaal verschillends. Je maakt zelf dus b.v. angst en bevrijding mee en dit motief wordt meermalen herhaald met steeds andere bijkomstige gevoelens en omstandigheden. Dat zijn dus b.v. die kunstwerken. Ik meen wel, dat dat het hoogste scheppende is. Een aardig ander punt is: Een zeker ras, hier betrekkelijk ver vandaan, dat als grootste kunstvorm heeft het scheppen door middel van gedachtekracht. En men gebruikt weliswaar daarbij ook elektrische velden van grote sterkte en ontladingen van zeer hoge potentialen, maar het gaat erom uit kleine materiedelen, die vrijkomen, door middel van de wil daar vormen mee te scheppen. Deze vormen zijn wel vluchtig, maar ..... ja, goed, het is in ieder geval dus ook een soort technisch kunstenaarschap. Dan hebben we ook nog meer primitieve vormen, die dat met magie doen. Maar dat zijn zo'n beetje de hoogste vormen, die je eigenlijk kunt vinden voor een persoonlijke uitdrukking op planeten, waar het bewustzijn nog stofgebonden is.

- ❖ *Waarbij het om de schoonheid gaat?*

Inderdaad. Het gaat dus steeds om schoonheid. Of - misschien nog beter gezegd - om het wekken van een ontroering of een beleven in anderen.

- ❖ *Kent men de muziekvorm dan niet als kunstuiting?*

Men kent die soms wel, maar wij mogen niet vergeten, dat het voorstellingsvermogen soms sterker vatbaar is b.v. voor visuele indrukken dan voor auditieve. In een dergelijk geval zal wat u muziek noemt een spel zijn van licht. Indien u bedoelt, of het compositie-effect, dat men met muziek bereikt, ook elders wordt gebruikt, zeer zeker. Voor de kwestie echter zuivere muzikaliteit in toonvorming zoals thans gebruikelijk, bij betrekkelijk weinig volkeren. Daarentegen weer wel

varianten van b.v. één toon. Dus waarbij één toon zeer miniem wordt gevarieerd en wat dan weer een compositie kan vormen. Dat is dus eigenlijk wel weer muziek, maar ze verschilt aanmerkelijk van wat u zo noemt. Enfin, daar hoeven we eigenlijk niet zo erg de nadruk op te leggen, geloof ik. Want als we b.v. de Chinese muziek en de Indische muziek vergelijken met de westerse, dan komen we toch ook wel tot zeer grote tonale en compositie-verschillen. Zo gezien, ja, is er wel muziek op andere werelden ook.

❖ *Mag ik nog een heel andere vraag stellen? Het gaat over die kunstmanen. Betekent dat een evenwichtsverstoring voor de planetenwezens, of wordt dat niet ervaren?*

Ach, als u mij toestaat, ik geloof, dat vooral de Spoetniks over het algemeen het meest het evenwicht op aarde verstoord hebben. En dan hoofdzakelijk het geestelijk evenwicht. Op het ogenblik zijn deze kunstmanen niet van een zodanige inhoud, dat zij storend werken voor anderen. Het is wel mogelijk, dat wanneer men komt tot het bouwen van b.v. een ruimteplatform, of gebruik gaat maken van kunstmanen met een aanmerkelijk grotere massa - ik denk hier aan inhouden van b.v. een 1000 kuub - dat deze wel eens storend zouden zijn; en dan nog niet zo zeer door hun eigen straling of reflexie, maar wel door het feit, dat zij dus aanwezig zijn, waarneming mogelijk maken en een zeker ruimtelijk gevaar kunnen vormen. Dus dat is eigenlijk de grootste storing, die ervan verwacht kan worden. Wat betreft de aarde zelf kan worden gezegd, dat een teveel aan kunstmanen gelijktijdig is het scheppen van een wijziging in de magnetische en stralingscondities van de aarde plus het wekken van varianten op de zwaartekracht. En wanneer deze ritmisch zouden optreden in te grote sequentie, dan kunnen we wel rekenen, dat het ook voor de mensen op aarde verstoringen teweeg kan brengen. Voor andere werelden is dat niet zo groot, omdat de massa te klein is t.o.v. die van de aarde om een aanmerkelijke wijziging te betekenen.

❖ *De dichtstbijzijnde vaste sterren, Alpha en Bèta Centauri, wonen daar ook wezens op? Hebben ze planeten?*

Op Bèta Centauri, ja. Dus daar is ook inderdaad wel sprake van bewoond zijn. Maar dat is toch niet zo hoog ontwikkeld, dat ik daar wil gaan spreken over - nu ja - hogere wezens dan de mens. We kunnen wel zeggen, dat ze een andere vorm hebben en in sommige gevallen ook technisch vóór zijn. Aan de andere kant staan ze ook weer technisch achter op andere gebieden. Over Centauri hebben we trouwens ook wel eens gesproken.

❖ *Is het criterium voor hogere ontwikkeling het eeuwigheids- of het oneindigheidsbesef?*

Wij nemen als criterium voor een hogere ontwikkeling het vermogen om zichzelf als buiten het "ik" staande te beschouwen en zo een oordeel te geven over het "ik", zoals men oordeelt over datgene wat buiten het "ik" bestaat. Dus het vermogen om over zichzelf te oordelen en eigen daden te beoordelen - niet alleen van uit zichzelf maar ook vanuit de wereld - is o.i. het criterium, dat uitmaakt of men tot de hoger-ontwikkelden of tot de lager-ontwikkelden behoort.

❖ *Hoe staat deze menselijke samenleving dan in ons zonnestelsel geclassificeerd?*

Nu, we zouden ze - aannemende een positieve classificatie met 1000 nummers en een gelijke negatieve - kunnen aanspreken als ongeveer plus 129. Betrekkelijk laag op de scala maar definitief positief. Ik hoop, dat ik hierbij niemand in zijn eigenwaarde heb gekwetst. Het is alleen maar een kwestie van getallen, vrienden. En op zichzelf zeggen die weinig. U moet toch in uw eigen wereld leven, nietwaar?

❖ *Het is toch iets, dat u blijkbaar in uw beschouwing opgenomen hebt, dat u zo direct een getal kunt noemen.*

Ik had het vermoeden, dat een soortgelijke vraag op een avond als deze onvermijdelijk was.

Zijn er nog meer vragen, vrienden, of zullen we zo langzamerhand gaan eindigen? Dan hoop ik, dat ik u althans iets te denken heb gegeven vanavond. En wanneer ik dan kort nog even mijn eigen bedoeling hiermee mag uitleggen:

Het is voor de mens wel eens goed erover na te denken, dat hij niet de alleenheerser van het heelal is; dat hij integendeel - hoe verder hij zich ontwikkelt en hoe meer hij grijpt naar de ruimte - er rekening mee moet houden, dat hij met anderen en hoger-ontwikkelden in contact kan komen. Het lijkt mij voor de mens verder goed zich te realiseren, dat hij slechts dan iets bereiken kan voor de gehele wereld, wanneer hij in de wereld meer tot een samenwerking weet te komen. Op gevaar af dat u mij verdenkt van prediken, zou ik dan ook graag erop willen wijzen, dat verdraagzaamheid in de juiste zin noodzakelijk is op aarde - ook tegenover andere rassen en volkeren, tegenover andere godsdiensten en politieke beschouwingen. Zolang het eigen wezen niet werkelijk wordt bedreigd, heeft men het recht niet deze anderen in hun vrije ontwikkeling en gedachtegang aan te vallen dan wel te belemmeren. Wanneer bepaalde structuren, bepaalde gedachtegangen echter uw persoonlijk bestaan of dat van uw groep of land of ras zouden aantasten, is het niet uw recht te haten en te vernietigen; doch het is uw plicht te trachten met alle middelen, die u ten dienste staan, datgene wat niet aanvaardbaar is zoveel mogelijk te wijzigen zonder schade voor de ander. Eerst wanneer de aarde op deze wijze leert als één geheel te denken en te handelen, kan zij voor zichzelf vrede en welvaart vinden en zal zij zeker tegenover levens op andere werelden op een betere manier voor de dag kunnen komen en ook daarmee een contact kunnen opnemen. Maar zolang een verschil in huidskleur voldoende is om mensen tegenover elkaar te stellen, is het haast niet aanvaardbaar, dat de mens vredig zou kunnen samenleven met wezens van andere werelden, die zo geheel anders zijn dan hijzelf en wier achtergrond zozeer van de zijne verschilt.

Daarom, mijne vrienden, wil ik deze avond eindigen met een pleidooi voor een streven naar begrip voor de naaste en een beheersing van het "ik", waardoor men anderen niet veroordeelt of beoordeelt ommetwille van de kleine verschillen als huidskleur, ras, religie en overtuiging. Dat men daarentegen leert - zonder zichzelf daarbij te doen vernietigen of aan ondergang bloot te stellen - met anderen samen te werken, met anderen samen te leven en zo de werkelijke inhoud van het leven te vinden, die niet ligt in andere werelden, maar die ligt in een grotere harmonie in jezelf en een groter begrip voor al, wat de kosmos inhoudt. Op gevaar af, dat u me die laatste woorden als een beetje onpassend bij het onderwerp wat kwalijk neemt, heb ik ze dan toch maar eventjes uitgesproken en kan ik u nu rustig verder een aangename huisgang en een prettige avond toewensen. Ik dank u voor uw aandacht.